

Politični ogled.

Bivši trgovinski minister baron Dipauli je dne 28. jan. na Dunaju v 61. letu svoje starosti umrl. Bil je vodja katoliško-narodne nemške stranke na Tirolskem ter je užival v deželnem zboru tirolskem in državnem zboru velik ugled. Kot trgovinski minister pod zborom Thunom je pokazal velike duševne zmožnosti. Zadnja leta se ni več bavil mnogo s politiko, ker je bil bolehen in so mu že zelo opešale oči. Vsi so občudovali njegovo trdno versko prepričanje in gorko ljubezen do ljudstva. Kot Nmec ni bil nestrpen, ampak za enakopravnost vseh avstrijskih narodov.

Novi vojaški zakon bo prišel prej ali slej v naši državni zbornici v pretresovanje. Šlo se bo za to, ali bodo vojaki služili zanprej samo dve leti, ali pa še nadalje tri kot doslej. Kmetijski poslanci bodo morali posvetiti temu zakonu več pozornosti. Za kmeta se morajo dobiti iste ugodnosti kot imajo meščani. Xdor je n. pr. izdelal kmetijske šole, njemu naj je dovoljeno služiti tudi samo eno leto. Na to, da se meščanski sinovi pri naborih mnogokje brezvestno oproščajo, naj se strogo pazi in naj se krivci kaznujejo. Pri vojaških vajah se naj ozira na kmetičsko delo in naj se zmanjšajo za polovico tega časa, skozi katerega sedaj trpijo.

Nemiri na Ruskem. Krvavi dogodki, ki jih je bil Petrograd dne 22. januarja pričal, se niso več ponovili. Delavci so videli, da so bili zapeljani od svojih židovskih in nihilističnih voditeljev, ter so se zadržali mirno in dostojno. V mnogih delavnicah so zopet pričeli delo. Večji nemiri nego v Petrogradu so pa sedaj po drugih mestih v državi. Samoumevno! Strašne novice iz Petrograda so razburile delavce vse povsod in tudi izrada Petrograda so se delavcem pridružili hujskači, ki se jih prigovarjalo k nemiro. Tako so po vseh večjih mestih ustavili delavci delo, in posebno veliko stavkujočih delavcev je v Moskvi in Varšavi, kjer je prišlo tudi do spopadov med delavci in policijo. A tudi tukaj uvidevajo delavci počasi, da so jih voditelji spravili na kriva pota. V Moskvi so v večini tovarn zopet pričeli delati. Želeti je, da se delavci ne dajo več izrabljati hinavskim hujskačem, a želeti tudi, da vlada skrbi za blagostanje delavskega stanu odslej bolj skrbno ter da ljudstvu več prostosti in pravice.

Velikanska stavka na Nemškem. V premogokopih na Vestfalskem in na Porenkem ob reki Ruri je ustavilo okoli 240.000 delavcev delo. Stavka traja dalje. Lastniki premogokopov so na nečlunen način izrabljali moči delavcev ter spravljali njihov življenje v nevarnost. V omenjenih premogokopih dela tudi več tisoč Slovencev, ki so se vsi pridružili stavkujočim. Nemška vlada vleče s posestniki premogokopov, z izsesavci delavcev, za to se ne ve, ali bo stavka kmalu končana ali ne, in bolj se še je vsled tega stališča vladinega bati, da se bodo morali delavci brezpogojno udati. Katoliške stranke na Nemškem denarno podpirajo stavkujoče delavce!

Državnozbornske volitve na Ogrskem. Dne 26. jan. je bila velika volilna bitka na Ogrskem. Ministerski predsednik grof Tisza je nameraval spremeniti poslovnik v državni zbornici, da onemogoči obstrukcijo, ki je nastopala po avstrijskem zgledu tudi na Ogrskem. Predno pa je to storil, razpustil je državni zbor ter razpisal nove volitve. Ako hoče ljudstvo dela v zbornici in ne obstrukcije, naj voli vladne pristase. Ljudstvo pa je pri volitvah odločilo proti vladi. Od 400 poslaniških mest je dobila vlada samo 154 poslancev, vse druge pa združeni nasprotniki. In kar je velikega pomena, postala je najmočnejša stranka na Ogrskem sedaj Košutova stranka, ki noče z Avstrijo imeti nič skupnega nego osebo vladarja. Grof Tisza bo seveda odstopil od vlade in vse se radovedno vprašuje, kdo bo nastopil njegovo dedščino in kakšen bo program nove vlade.

Dopisi.

Ptuj. (Štajercjeva usiljivost.) Primerilo se je vse polno slučajev, da so poštni uradi, kateri so „Štajerc-a“ vsled izrečne želje naslovnika uredništvu vrnil, istega z dobesedno reklamacijo nazaj dobili:

Prosimo, da se list naročniku zopet dostavi. Ako ga naročnik v resnici nadalje noče več sprejemati, naj se o tem na zavitku tega lista, katerega smo poslali, v svrhu reklamacije nazaj, pismeno izjavi in to izjavo lastnoročno podpiše.

Upravništvo „Štajerc-a“ v Ptuj.

Ta čin je protipostaven. Naslovnik se ne more siliti, da bi tako ali enako izjavo sam podpisal. Dotična naredba pravi, da ako to stranka sama ne stori, naj to dostavljalec napiše. Dva- ali trikrat eno in isto dostavljati, je tudi protizakonito. Mnogo poštnih uradov tega ne ve, in izpolnjuje take protipostavne želje „Štajerc-a.“ Kako pa c. kr. poštni urad v Ptuj pripuša, da se stotine takih iztisov po svetu okrog pošiljajo, je nerazumno. Ali je c. kr. pošta tudi že v službi „Štajerc-a“ v Ptuj? Slovenski listi, oziroma naši poslanci bi morali pri c. kr. poštnem ravnateljstvu v Gradcu na stvar nekoliko podregati.

Sv. Barbara v Halozah. (Spomini s potovanja.) Preteklo je že celih 10 let, odkar nisem bil več v tem kraju, kateri se je že od nekdanj v tem ali drugem odlikoval od sosednih. Tako je nastal med tukajšnjimi prebivalci nekak ponos, kateri pa je postal posebno v slednjem času tudi docela opravičen. V dokaz te trditve mi dovolite samo nekatero napravo. Gotovo ni v celih Halozah nimeroma toliko goric obnovljenih, kakor jih je v barbarski fari. Kje, vas vprašam, sosedje, imate tako lepo šolsko poslopje, kakoršno je tukaj? Pa tudi obisk šole ni menda nikjer boljši. Da tukaj stariši v resnici radi pošiljajo v šolo otroke, lahko iz tega sklepate, ker obiskuje prostovoljno po 20 in več šoli odraslih dečkov že tretjo zimo po nedeljah in praznikih kmetijski nadaljevalni tečaj, radi katerega Barbarčane zavidajo na daleč v okolici. Upati je celo, da bo število teh slušateljev od leta do leta naraščalo, kajti precej tukajšnjih mož je trdno prepričanih, da tudi kmetovalcu več ne zadostuje ljudska šola, ter da se je njemu treba še čez 14. leto učiti, če hoče, da ne podleže v vedno ljutejem boju za obstanek. — Koliko se tukaj bere, vidite iz tega, da je bralno društvo v pretečenem letu izposodilo čez 2500 števil. — Pa še jedno dobrodelno napravo imajo, kakoršnih je še zelo malo po Slovenskem — v Halozah je pa sploh jedina — in to je tamošnja šolarska kuhinja. V tej dobiva že drugi mesec okoli 130 otrok toplo kosilo in do zdaj se je že do 3.000 porcij razdelilo. Šolarska kuhinja je bila pa ravno tukaj že zelo potrebna, ker je menda v okolici ni fare, v kateri se bi pridelalo tako malo jestvin, kot pri Sv. Barbari. Tukaj je baje samo par kmetov, katerim ni treba žita kupovati. Za kosilo se v obče malokje kuri in deci je raz obraz čitati, da se ji po malem kruh reže.

Podporno društvo, katero vzdržuje to kuhinjo, nabira ravno sedaj udnino za tekoče leto ter se nadeja, letos mnogo udov pridobiti, ko je v dejanju pokazalo svoj namen. Saj pa nimate domačini lepše prilike, pokazati svojega rodoljubja, kakor če podpirate to društvo, ki ima tako blag namen, pomagati mladini, da se lažje udeležuje pouka. Govoril sem pred kratkim z nekim odličnim možem. Ta je rekel, ljudstvo bi se moralo pri občinskih volitvah ozirati bolj na može, koji store kaj za občni blagor, ne pa tiste bahače, ki ne vedo druzega govoriti, kakor „Jaz sem to storil...“ „Meni se imate zahvaliti...“ in se puste le iz dobičkarije voliti. Sicer je pa boljše poznate, kot pisec teh vrst.

Mnogi bi pa tudi pristopili k podpornemu društvu, a dvomijo na tem, če bi bilo to njih početje tudi dobro delo. Kaj ne, g. urednik, vsak, tudi najmanjši dar, ki ga podelimo z

dobrim namenom temu zavodu, nam bo Bog ravno tako zaračunal, kakor da bi ga bili kakemu ubožu dali.

Nekaj pa še vedno imate, Barbarčani, s čemur se ne smete nikakor ponašati; in to so vaše orglje. Te nikakor več ne zadostujejo. Stare so že gotovo mnogo čez 100 let in jih vsled tega tudi ni mogoče nikakor popraviti. Te le pačijo vaše prelepo cerkveno petje. Kakor sem slišal, se že govori nekaj o nabiranju prostovoljnih prispevkov za nove orglje. Treba le še določiti može, kateri bi ta težek pa nehvaležen posel v roke vzeli. Tukaj bo najbolje, ako pooblastite s tem delom v vsaki občini po jednega moža, do katerega imate največ zaupanja. Čim hitreje to storite, tem hitreje bo nabran znesek, tem hitreje dobite nove orglje, ki bodo primerne vaši, drugače čedni farni cerkvi. Kaj ne, Barbarčani, ko pridem v prihodnjic, vas bodem mogel tudi v tej zadevi pobvaliti!

Pameče. (S m r t.) Dne 20. m. m. zapeli so zvonovi zadnje slovo najstarejšemu pameškemu farmanu, Martinu Krajncu, ki je bil gotovo starosta cerkvenikov cele naše škoflje. Dosegel je redko starost 90 let, med kojimi je nad 60 let opravljal službo mežnarja in orgljarca, tako da bi bil lahko obhajal biserni jubilej svojega vzglednega službovanja. Več let je romal za svojo službo po svetu, dokler ni v mirnih Pamečah našel zadovoljnost svojega srca. Služboval je na slavnem gradu pri Staremtrgu, pri Sv. Petru na Kronski gori, v Spodnjem Dravogradu, Razborju, Sv. Miklavžu, Venčesu, v Černečah, na visokih Pernicah in nad 40 let v Pamečah, kjer je preživel tri župniki. Bil je do zadnjega delaven, prehodil je še vsak teden tri četrt ure dobro pot v Slovenjgradec in zagledal si ga lahko malodane vsako nedeljo tik velikega altarja v župnijski cerkvi pri službi božji, kjer je s svojimi starinskimi očali molil iz kakega starodavnega molitvenika. Obrnil si je še mladeniško sveži spomin za podrobne dogodke iz davnih časov; a telesno je hiral zlasti zadnja leta, tako da je povsem spoznal resničnost 89. psalma: „Dni naših let je 70, pri močnejših 80 let; in kar je več, je težava in bolečina.“ Njegov pogreb se je vršil v nedeljo, dne 22. t. m. ob ogromni udeležbi faranov. Gospod župnik spregovorili so mu kratko slovo, med katerim je zablestela marsikatera solzica v očeh hvaležnih faranov, peveci pa so mu zapeli lepo nagrobnico.

Gornjigrad. (Gornjegrajski okrajni zastop) je v svoji glavni skupščini dne 23. m. m. sledeče sklenil: 1. Proračun okrajnega ubožnega zaklada se nespremenjen sprejme z dohodki 2330 K in z ravno toliko stroški. 2. Proračun okrajnega zastopa kaže dohodkov 182.088 K 62 vin., stroškov 177.356 K 13 v., toraj preostanka 4732 K 40 vin., okrajne doklade znašajo 50%. Z ozirom na nalog štajerskega deželne odbora od bora glede proužnje občine Solčava, naj bi se cesta od levega brega Savine pod Solčavo skozi vas Solčavo sprejela v okrajno cesto II. reda, se soglasno sklene: Okrajni zastop gornjegrajski sprejme ta del občinske ceste v okrajno cesto II. reda, ako prispeva država za ta del ceste 40% in dežela 30%, kakor prispevate te dve zastopstvi za cestno progo Ljubno-Luče. Na predlog g. Iv. Zagožena se soglasno sklene, da naj okrajni odbor občina Bočna podeli podporo 400 K za razne naprave, ker je ta občina v velikih denarnih stiskah vsled velike povodnji predlansko leto. Županstvo na Ljubnem so podelili dovoljenje trško žago prodati Jožefu Kočvarju in Janezu Kopušar za 2800 K. Č. g. Josip Dekort predlaga, naj izposluje okrajni odbor gornjegrajski graščini pri deželnem odboru kako podporo za napravo mostu čez Dretu pri Vrbovcu. Se soglasno sprejme. G. Antro Turnšek predlaga, naj se naprosi deželni odbor, da se nastavi v okraju gornjegrajskem živinozdravnika, kateremu bi tudi okraj primerno prispeval. Soglasno sprejeto. Predlog g. Tomaža Krefelja, da se most čez mlinsko strugo v Ljubiji napravi nov in se za trame